

75-året for flystyrtet i Gamtofte 16. maj 1944.

Toldstrupselskabet ved Preben Find og Kurt Christensen nedlægger blomster.

1944 blev året, hvor krigen ramte Vestfyn

I ugerne op mod den 6. juni 1944, den såkaldte D-dag, havde de allierede intensiveret deres bombetogter mod tyske byer, havne og fabrikker, der fremstillede krigsmateriel. Togter, der også satte deres spor her på Vestfyn, hvor et antal allierede fly styrtede ned efter angreb af tyske jagerfly.

Et af disse styrt blev fatalt for landsbyen Gamtofte. Natten til den 16. maj 1944 lettede 43 Lancaster bombefly tilhørende 1. Group Bomber Command fra RAF-basen Elsham Wolds i Lincolnshire i det østlige England.

Deres mål var Kielerbugten, og deres opgave var at nedkaste miner i dette for tyskerne så vigtige farvand.

Tre af disse fly blev denne nat skudt ned over dansk område.

LL 963 fra 103. Bomber Squadron styrtede ned ved Avernakø, LL 894 fra 625. Bomber Squadron styrtede i Nordsøen, og ME 706 fra 576. Bomber Squadron styrtede i Gamtofte.

Sidstnævnte var i henhold til nattens mission lastet med fire MK. VI-miner, og som følge af, at en

af disse detonerede ved flyets nedslag mod jorden, omkom hele besætningen, og både Gamtofte Kirke, den nærliggende præstegård og flere gårde og huse i området blev svært beskadiget.

Ved styrtet og minens detonation blev det store fly totalt splintret, og dets vragele spredtes i flere hundrede meters afstand fra nedstyrtningssstedet. Ligene af syv af flyets otte besætningsmedlemmer blev fundet.

Præstegården, som var næsten ny, blev totalt ødelagt. Tagene på både Gamtofte Kirke og de nærmest omkringliggende huse blev flået af og på anden vis voldsomt raseret. Kirkens hvælvinger og korets store granitkvadresten blev mere eller mindre sprængt, og alle ruder og vinduesrammer blev blæst ud.

To gårde, som lå 75 meter fra nedstyrtningssstedet, blev antændt ved minedetonationen, og begge nedbrændte til grunden trods ihærdige slukningsforsøg fra Falck i Assens.

De dræbte besætningsmedlemmer blev begravet på Assens Ny Kirkegård. Toldstrupselskabet, som

i disse uger viser særudstillingen om de allierede flystyrt på Vestfyn, lagde torsdag i sidste uge, som var 75-årsdagen for styrtet, blomster ved det smukke mindesmærke, som blev rejst ved Gamtofte Kirke den 16. maj 1950.

Styrtet ved Emtekær

Natten mellem den 21. og 22. maj 1944 styrtede en 4-motors Lancaster bombemaskine fra Royal Air Force ned ved Emtekær. Flyet, der forinden havde udlagt miner i Lillebælt, var udsat for en eksplosion, hvis årsag aldrig er opklaret.

Ifølge lokale vidner, som flere gange havde hørt kraftig skudveksling over Lillebælt, oplystes himlen klokken 00.40 af et brandskær, og der blev hørt en kraftig eksplosion. Vragdele fra det store fly lå spredt over et meget stort område, og hele besætningen på 7 mand blev dræbt. Nedstyrtningen kostede også en dansk mand livet. Jørgen A. Brandt, som var ansat på Hjorte Nymarksgård, var på stedet umiddelbart efter styrtet.

Da flyet ramte jorden, eksploderede en af dets medbragte miner, og

Brandt har tilsyneladende ikke forventet, at der var yderligere risiko ved at nærme sig vraget.

Men endnu en mine detonerede, og Brandt blev dræbt på stedet.

Da daværende sognerådsformand Mads Jørgen Jørgensen, Emtekær i november 1946 var i færd med at pløje en af sine marker, stødte ploven på en genstand, som han først bedømte som en pæl. Men da han så, at det begyndte at ryge ved "pælen", skyndte han sig væk. Da han var omkring 100 fra stedet, indtraf en eksplosion, og i en halv time udvikledes der kraftig røg.

Da det tilkaldte politi undersøgte genstanden, viste det sig, at genstanden var en 70 centimeter lang brandbombe med en diameter på 15 centimeter. Muligvis en "overlever" fra styrtet godt to år tidligere. En lokal gruppe vil onsdag den 22. maj klokken 19 markerer 75-årsdagen for dette styrt.

Ved dette arrangement deltager efterkommere af de dræbte samt seks nuværende medlemmer af Royal Air Force.

find